

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över förslag till ändring i föreskrifter (SJVFS 2016:44) om saluföring m.m. av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

I remissen anges att förslaget inte bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt och att konsekvensutredningen därför inte innehåller någon beskrivning i vissa avseenden. Enligt Regelrådets bedömning kommer förslaget emellertid att få konsekvenser av betydelse för berörda företag. Regelrådet väljer därför att yttra sig i ärendet.

Innehållet i förslaget

Förslaget avser ändringar i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2016:44) om saluföring m.m av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion.

För att företagen ska kunna sälja fruktplantor krävs bland annat att sorten är registrerad antingen på den svenska sortlistan eller på EU:s sortlista. Medlemsstaterna i EU får själva ta fram krav på hur sorterna ska beskrivas. Förslaget innebär en sänkning av kraven på beskrivningar av äldre fruktplantssorter, så att dessa kan registreras snabbare än idag.

Kraven som tas bort avser en detaljerad beskrivning av trädets, buskens eller plantans

- Karaktärer (växtsätt och morfologi om den uppgiften är relevant för arten)
- blomkaraktären, om den är relevant för arten
- fruktens karaktärer och
- andra för arten specifika och relevanta karaktärer

Ett krav avseende detaljerade fotografier av relevanta karaktärer hos den aktuella sorten tas också bort, liksom krav på att redovisningen ska kunna styrkas.

De krav som föreslås finnas kvar är uppgifter om sortens ursprung, liksom uppgifter om var och hur sorten bevaras samt en beskrivning av sorten.

Förslaget avser därutöver en mängd olika redaktionella och språkliga ändringar samt förtydliganden av mindre betydelse.

Regelrådet väljer att endast yttra sig över förslaget som avser förenklingen av sortbeskrivningar.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Jordbruksverket uppger i sin konsekvensutredning att gällande krav är relativt höga när det gäller sortbeskrivningen och är framförallt anpassade för beskrivningar av nya sorter som tas fram. Det uppges även att för äldre sorter saknas oftast detaljerade beskrivningar som uppfyller kraven i nuvarande föreskrifter.

Syftet med förslaget uppges vara att underlätta registrering av sorter i sortlistan, så att det är möjligt att sälja fruktsorter i Sverige.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att om ingen ändring görs kommer det att ta lång tid att registrera de sorter som säljs i Sverige och därmed hindra möjligheten till försäljning.

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren inte redovisar något alternativ till förslaget, men kan heller inte se att detta är nödvändigt, då förslagsställaren bedömer att kraven i nuvarande föreskrifter inte är möjliga att tillämpa som det är tänkt, eftersom efterfrågade uppgifter för redovisningen inte finns i tillräcklig utsträckning.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av effekterna av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar och att utebliven redovisning av alternativa lösningar utifrån förutsättningarna i detta ärende är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslaget är i enlighet med rådets direktiv 2008/90/EU och kommissionens genomförandedirektiv 2014/96/EU, 2014/97/EU och 2014/98/EU.

Det uppges även att för att få saluföra fruktplanter krävs att sorten är registrerad antingen på den svenska sortlistan eller på EU:s sortlista FRUMATIS. Det uppges också att medlemsstaterna själva får ta fram krav på hur sorterna ska beskrivas.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren uppger i konsekvensutredningen att det finns behov av att informera berörda företag om de nya reglerna inför ikraftträdandet. Detta kommer, enligt förslagsställaren, att göras via myndighetens webbplats, men även via personlig kontakt med de berörda som är kända av Jordbruksverket. De blanketter som idag finns kommer även att förtydligas och förenklas.

Regelrådet saknar uppgift om planerat datum för ikraftträdandet.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är bristfällig, men att redovisningen av speciella behov av informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att förslaget gäller alla företag som yrkesmässigt producerar, importerar eller säljer förökningsmaterial av fruktplantor avsedda för fruktodling i Sverige och inom EU. Vidare uppges att de företag som främst berörs är de företag som producerar och saluför förökningsmaterial och plantor till andra företag och grossister. Ett 30-tal företag uppges vara direkt berörda av förslaget. Majoriteten av dessa bedöms vara mikroföretag eller små företag.

Det uppges även finnas 570 företag som säljer plantor till konsumenter som inte bedriver yrkesmässig odling. Dessa berörs också då de måste kontrollera att plantorna håller en viss kvalitet och är märkta med sort och tillämplig produktinformation. Härvid räknas varje återförsäljare som ingår i de stora garden center-kedjorna som ett eget företag.

Utöver företag kopplade till saluföring berörs också företag eller organisationer som kommer att ansöka om att Jordbruksverket ska fastställa officiell beskrivning eller officiell erkänd beskrivning för sorter samt registrera sorterna i sortlistan. Den övervägande delen av de sorter som kommer att registreras under 2017 och 2018 är, enligt förslagsställaren, så kallade mandatsorter det vill säga i regel gamla svenska sorter med stort bevarandevärde. Det uppges finnas närmare 600 sådana sorter.

Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om redovisningen av de företag som antas ansöka om officiell beskrivning eller officiell erkänd beskrivning hos Jordbruksverket hade varit tydligare. Detta eftersom det är dessa företag som, såvitt Regelrådet kan förstå, främst kommer att kunna minska sina administrativa kostnader till följd av förslaget. Det står visserligen i redovisningen att ett 30-tal företag berörs direkt av förslaget men det specificeras inte vilka de är.

Regelrådet finner trots detta att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Förslagsställaren gör i sin konsekvensutredning bedömningen att ändringen av föreskrifterna inte föranleder några kostnadsförändringar för företagen. Det anges också att det sannolikt blir enklare och mindre kostsamt att ta fram sortbeskrivningar för de organisationer och företag som har för avsikt att ansöka om att Jordbruksverket ska fastställa en officiell erkänd beskrivning och registrera en sort, men att tiden för att göra själva ansökan inte kommer att påverkas i någon högre grad.

Enligt vad Regelrådet erfar blir tidsåtgången att fylla i en ansökan väsentligt lägre när flera av kraven på beskrivningar avseende sorternas karaktärer försvinner, liksom kraven på detaljerade fotografier med mera. Regelrådet kan också konstatera att förslagsställaren själv i sin konsekvensutredning uppges att om ingen ändring sker i föreskrifterna kommer det att ta lång tid för företagen att registrera de sorter som säljs i Sverige och därmed hindra möjligheterna till försäljning. Enligt vad Regelrådet erfar blir kostnadslättnaderna särskilt fördelaktiga för de företag som inte är medlemmar i LRF, då LRF bistått sina medlemmar med att ta fram beskrivningar för sorterna.

Regelrådet kan konstatera att det saknas uppgifter om den ändrade tidsåtgången för att fylla i en ansökan, liksom en beräkning av den betydande minskningen av företagets administrativa kostnader.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren bedömer att förslaget påverkar företagets möjlighet att sälja de fruktplantor som de producerar på ett positivt sätt. Regelrådet kan dock konstatera att det saknas redovisning av i vilken utsträckning nuvarande krav eventuellt medfört annan ekonomisk och verksamhetsmässig betydelse för de företag som inte har kunnat leva upp till kraven på beskrivningarna, till exempel om företagen har varit förhindrade att saluföra äldre fruktsorter. Sådan redovisning skulle behövas för att exempelvis kunna bedöma om förslagsändringarna kan medföra intäktsökningar för berörda företag.

Regelrådet finner med anledning av detta att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regelrådet kan konstatera att det saknas redovisning av vilken påverkan förslaget har på konkurrensförhållandena.

Regelrådet anser att en sådan redovisning inte kan utelämnas, då det framgår att försäljning av sorter även kan ske inom EU. Eftersom Sverige sannolikt har haft en reglering som utgjort ett hinder för saluföring samt betydande kostnader för ansökningsförfarandet kan det inte uteslutas att svenska företag har haft sämre förutsättningar än sina europeiska grannar. Då det inte framgår i vilken mån handeln sker på den inre marknaden saknar Regelrådet möjlighet att bedöma om det nu uppstår en betydande förändring av konkurrensvillkoren.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet kan konstatera att det saknas redovisning av om förslaget medför någon påverkan i andra avseenden. Med anledning av att det saknas viktig redovisning i förslagsställarens konsekvensutredning i övrigt, kan Regelrådet inte utesluta att förslaget kan påverka företagen på fler sätt.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren inte redovisar om det funnits anledning att ta särskilt hänsyn till små företag vid reglernas utformning, men kan samtidigt konstatera att förslaget medför en kostnadsminskning till följd av att den administrativa bördan minskar väsentligt, vilket särskilt gynnar mindre företag.

Regelrådet finner därför att en utebliven redovisning av denna punkt utifrån förutsättningarna i detta ärende är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren på ett godtagbart sätt redovisar flera av punkterna i konsekvensutredningen, så som exempelvis berörda företag, alternativa lösningar och överensstämmelsen med EU-rätten. Däremot saknas redovisning av de kostnadsförändringar som följer av förslaget, effekter på företagets verksamhet samt redovisning av påverkan på konkurrensförhållandena. Det kan, med anledning av den bristfälliga redovisningen, heller inte uteslutas att det kan finnas ytterligare påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet vill understryka vikten av att alltid motivera bedömningen av att ett förslag inte får betydande effekter för berörda företag. Det räcker således inte med att bara konstatera en sådan slutsats.

Regelrådet vill slutligen påminna om att samtliga betydande kostnadsförändringar ska redovisas, det vill säga även betydande kostnadsminskningar.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 maj 2018.

I beslutet deltog Claes Norberg ordförande, Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjär.

Ärendet föredrogs av Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande